

DOOR FRANK VAN WIJCK

Jet Quarles van Ufford (Haaglanden Medisch Centrum):

‘Radiologen moeten mogelijkheden technologie ten volle benutten’

Jet Quarles van Ufford, radioloog en bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR), is bevlogen en enthousiast over de mogelijkheden die IT-innovaties bieden voor haar vakgebied. Maar ze is ook bezorgd, over de invloed die het toenemende beroep op de radioloog heeft op diens werkplezier. De net genoemde IT-innovaties spelen een belangrijke rol om dit werkplezier op peil te houden. Het is tijd om die ten volle te benutten.

De vraag naar diagnostische beelden in de zorg stijgt snel. Dit is deels te verklaren uit de groeiende zorgvraag, maar het heeft ook te maken met vernieuwde richtlijnen die vaker om beeldvorming vragen als onderdeel van het diagnostisch proces. Bovendien speelt zich een verschuiving af in het werk van de radioloog. Waar die in het verleden wat onzichtbaar, op de achtergrond werkte, speelt die nu steeds meer een rol in het multidisciplinair overleg. Hierbij spelen beelden een belangrijke rol bij het bespreken van de behandelopties van de patiënt.

“Om de toenemende vraag naar radiologie op te kunnen vangen is het zaak dat wij als radiologen meer zichtbaar worden”, zegt Quarles van Ufford. “Dat is daarom inmiddels ook nadrukkelijk een aspect in de visie van de NVvR. In het kader van de kwaliteit van zorg is het een goede ontwikkeling dat meer nadruk gelegd wordt op het belang van diagnostische

beeldvorming en op de rol van de radioloog als consultant, maar we moeten als beroepsgroep wel mee in die ontwikkeling. Die zorgt voor een toegenomen werkdruk en dat lossen we niet alleen op met meer radiologen. We moeten vooral slimmer gaan werken. Dat kan ook, daarvoor bestaan mooie technologische oplossingen. We moeten ervoor zorgen dat we die ten volle benutten.”

Beeldbeschikbaarheid

Dat benutten van die oplossingen waarover Quarles van Ufford het heeft, is op dit moment nog geen vanzelfsprekendheid. “Kijk naar beeldbeschikbaarheid”, zegt ze. “Het is zaak dat de beelden die van de patiënt worden gemaakt met die patiënt mee reizen als die van de ene zorgaanbieder naar de andere gaat. Helaas is dit nog niet hoe het nu gaat.”

Hans Mekenkamp, partner bij MedicalPHIT, legt uit: “Er is niet één leverancier van PACS-sys-

temen, maar zo'n acht. Die werken niet vanzelfsprekend samen om te bewerkstelligen dat hun systemen compatible zijn. Daarom is het programma Twiin ook zo belangrijk. Daarin wordt gewerkt aan landelijke afspraken tussen zorgpartijen die moeten waarborgen dat zorgverleners medische gegevens - in dit geval radiologische beelden en verslagen - veilig met elkaar en met patiënten kunnen uitwisselen. Het moet straks met één druk op de knop mogelijk zijn om over een tijdlijn met radiologiebeelden en -verslagen te beschikken die eerder in het proces van een patiënt zijn gemaakt in een ander ziekenhuis.”

Die beeldbeschikbaarheid is enorm belangrijk, voor de patiënt én voor een efficiënt zorgproces”, stelt Quarles van Ufford. “Nu worden beelden te vaak opnieuw gemaakt. Voor de oplossing van dit probleem zitten heel veel partijen aan tafel. Een probleem oplossen met zoveel partijen aan tafel is tijdrovend, maar het

is wel essentieel dat dit gebeurt.”

Mekenkamp wijst in dit verband naar het voorstel voor de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz). “Die moet in 2024 van kracht worden voor beeldbeschikbaarheid en dus is het wel zaak dat we nú zaken regelen om dat mogelijk te maken”, zegt hij. “Wij spelen daar met MedicalPHIT voor onze opdrachtgevers VZVZ en RSO Nederland een actieve rol in. Het proces beperkt zich niet tot zaken regelen binnen de Nederlandse landsgrenzen, het moet op Europees niveau worden geregeld. Nederlandse patiënten kunnen ook zorg ontvangen in het buitenland. Omgekeerd stroomt Zeeland iedere zomer vol met vakantiegangers uit andere landen.”

Ondersteuning met AI

Er zijn meer ontwikkelingen om aan te werken, stelt Quarles van Ufford. Zoals toepassing van AI in de radiologie: zelflerende software die radiologen kan ondersteunen in het analyseren van radiologische beelden. “Discussie over de vraag of de AI-ontwikkeling radiologen overbodig maakt, vind ik niet zo relevant”, zegt ze. “Wij worden niet overbodig, het faciliteert slechts de verschuivende rol die zich toch al in ons werk afspeelt van verslaggever van beelden naar consultant voor de patiënt en het behandelteam.”

Ook dit is een ontwikkeling waarin MedicalPHIT een rol speelt, zegt Mekenkamp: “Op dit moment loopt een project voor toepassing van AI in relatie tot radiologische beelden van borstkanker. Als zo'n AI-programma er is, moet het ook in alle ziekenhuizen beschikbaar komen. Dat lukt alleen als ieder ziekenhuis hetzelfde algoritme gebruikt. Dus kijken we hoe we dat kunnen bewerkstelligen, van pilot naar landelijke dekking. Dit is een stip op de horizon waar we samen met de radiologen naartoe gaan werken.”

Efficiënter werken

Alles valt onder de noemer cross hospital workflow: over de grenzen van individuele zorgaanbieders heen kunnen werken. Dit betreft niet alleen beeldbeschikbaarheid, verduidelijkt Quarles van Ufford: “Het heeft ook te maken met optimalisatie van de inzet van de radioloog en de beelden. De radiologie kent vele aandachtsgedebieden en wanneer je expertise kunt delen met radiologen uit collega ziekenhuizen, verhoogt dat de kwaliteit van zorg. Cross hospital workflow kan ook de toenemende vraag naar diagnostiek en beoordeling hiervan beter opvangen.”

Voor de ontwikkeling en toepassing van technische mogelijkheden is deze manier van werken ook een succesfactor, net als voor het kunnen opvangen van de toenemende vraag tijdens de dienst. Ze legt uit: “Een sprekend voorbeeld is de spoedeisende zorg in de avond en nacht. De inzet van radiologen is

GEGEVENSUITWISSELING

daarin duidelijk toegenomen. Enerzijds omdat meer beeldvormende diagnostiek wordt aangevraagd en anderzijds doordat snellere verslaglegging wordt gevraagd vanuit richtlijnen, zoals bij de opvang van patiënten met een herseninfarct of een groot trauma.”

Zelf had de radioloog onlangs een aanwezigheidsdienst op de spoedeisende hulp en kreeg pakweg eens per half uur de vraag om een echo te maken, of een CT-scan of foto te beoordelen. “Het kunnen slapen, af en toe gebeld worden en de volgende dag weer fris aan het werk, is met zo'n dienst niet meer mogelijk. Wanneer ik dan toch in de nacht werk, versla ik net zo lief de onderzoeken die op andere spoedeisende hulpen gemaakt worden, waarbij verslaglegging op afstand mogelijk is. Dan zijn minder radiologen nodig om hetzelfde werk te doen.”

Een interessante manier om met de schaarse radiologen om te gaan, stelt ze. En in theorie goed toepasbaar, want radiologie is bij uitstek een vak waarin veel werk op afstand kan worden gedaan. Alleen geldt dan opnieuw wat al eerder in dit interview naar voren kwam: dat de technologie de beeldbeschikbaarheid wel moet faciliteren.

Leren van elkaar

Al deze zaken komen aan bod tijdens het PACS-congres dat MedicalPHIT 29 juni voor het twintigste achtereenvolgende jaar organiseert. Onder leiding van dagvoorzitter Quarles van Ufford worden alle IT-trends in de radiologie belicht. “We kijken ook naar twee andere disciplines”, zegt Mekenkamp. “We laten de Nederlandse Vereniging voor Cardiologie aan het woord, omdat het leerzaam is om te zien hoe zij in hun werk bewegende beelden en de onderlinge uitwisseling hiervan gebruiken. En de Nederlandse Vereniging voor Pathologie vertelt over de gestructureerde verslaglegging die in die beroepsgroep inmiddels al lang gemeengoed is. Ook dat is leerzaam voor de radiologen.”

Quarles van Ufford: “De lessen daarvan zijn weliswaar niet één-op-één toepasbaar op ons werk, maar het is zeker waardevol deze samenwerking op te zoeken. De aandachtgebieden van de patholoog en de radioloog liggen dicht bij elkaar, dus met deze kennisdeling valt veel te winnen.”

Werkplezier

Het is hoog tijd dat de mogelijkheden die technologie de radiologie te bieden heeft ten volle worden benut, stelt Quarles van Ufford. “Het is voor het werkplezier van de radiologen belangrijk dat dit gebeurt”, zegt ze, “want ik maak mij daar nu toch wel wat zorgen over. Ik hoop dan ook echt dat we daar de komende jaren beslissende stappen in gaan zetten.”

Mekenkamp tot slot: “De visie is er, waar het nu op aankomt is implementatie. Daarin zien wij

een belangrijke taak voor onze consultants, om de vragen van de radiologen te vertalen naar oplossingen voor de zorg.” ■

CV

Jet Quarles van Ufford is radioloog in Haaglanden Medisch Centrum en bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR).

Hans Mekenkamp is partner bij MedicalPHIT.

De zorg transformeert in hoog tempo en moderniseert met de beste technologieën. Door optimaal gebruik te maken van nieuwe ICT-toepassingen kunnen zorgpartijen sneller, veiliger en efficiënter met elkaar samenwerken. Met als resultaat: betere zorg, kortere wachlijsten en lagere kosten.

Voor zorgpartijen is het echter niet eenvoudig de juiste oplossing voor hun specifieke situatie te vinden. Een omvangrijk en ondoorzichtig aanbod van diensten en snelle technologische ontwikkelingen maken het moeilijk de juiste keuze te maken.

In ons team hebben we specialisten op het gebied van digitalisering van radiologie- en cardiologie-afdelingen (PACS), ZIS/RIS-systemen, internettechnologie en workflow-assesment. Wij helpen bij het vinden van de beste ICT-oplossing voor de specifieke behoefte van de zorgpartij en kunnen deze van A tot Z ook implementeren.

MedicalPHIT is lid van de ICT&health Innovation Partner Group.